

Bogen har 14 kapitler samt 26 slutnoter, og disse udgør også litteraturlisten. Det er en meget konkret bog, men den kommer også bredt rundt i feltet, der er rammesat af køn, kønsforståelse, kønsidentitet og seksuel orientering.

Udgangspunktet er den forestilling om køn, der hedder cis-hetero-normativet, dvs. at der i samfundet er en udbredt forestilling om, at der kun findes to køn: Mænd og kvinder, og de danner par med hinanden. Bogen er tænkt som oplysning til de mange mennesker, der ikke kender "*det seksuelle alfabet*" og ved, hvad det står for ud over nogle stereotype forestillinger og en idé om at regnbuemiljøet er lidt skævt eller forkert.

Som eksempel nævnes Trump, der er kommet med et lovforslag om, at der i USA kun er to køn – enten hankøn eller hunkøn "*og dette kan ikke ændres*" (p. 24) Forfatteren påpeger her, at 1,7 % er interkønnet og en ofte overset minoritet. Interkønnet er et paraplybegreb, der dækker over "*medfødt atypisk kønskarakteristika*", og som indbefatter over 40 naturlige variationer, der påvirker genitalier, kønskirtler, hormoner, kromosomer, reproduktive organer eller sekundære kønskarakteristika. Fx kan en pige være født med så stor en klitoris, at den mere ligner en lille penis. Nogle mennesker er født med kønsorganer, der synes midt i mellem, og deres reproduktive organer kan være faldet ud til den ene eller den anden side, både og, eller hverken eller. Antallet af interkønnede personer, der altså anslås til ca. 1,7 %, skriver bogens forfatter, det svarer til antallet af naturligt rødhårede i verden – her er så ikke tænk på, hvor de rødhårede naturligt geografisk er hjemmehørende!

LGBT+ miljøet har et princip, der hedder "*Nothing about us, without us*", derfor er 8 forskellige frivillige organisationer inddraget i bogen fra LGBT Danmark, og Intersex Danmark til Copenhagen Pride og AIDS-fondet. Målet er viden til majoriteten om køn og seksuel orientering, da viden er altafgørende i forhold til accept.

Forkortelsen LGBT+ står for Lesbian, Gay, Bisexual, Transgender og "+" står for Queer/Questioning, Intersex/Interkøn samt Aseksuel/Aromantisk. LGBT+ bruges som paraplybegreb for de mange forskellige varianter, der ikke er heteroseksuelle eller ciskønnede. **Kap. 11** består heldigvis af 9 sider med ordforklaringer på hele dette noget indviklede seksuelle alfabet. **Kap. 10** er en kronologisk fortegnelse over LGBT+ personers lange vej mod ligestilling. De 6 flag, der dækker området, og altså er knyttet til forskellige sektioner af LGBT+, bliver gennemgået og afbilledet på bogens flapper.

Kap. 2 er en gennemgang af kønnets mangfoldighed fra en forståelse af kun to kasser (en binær kønsforståelse) til en mangfoldighed af muligheder (en non-binær kønsforståelse). Og der er fakta-bokse og små historier undervejs.

Kap. 3 handler om "Seksuel orientering", og tager udgangspunkt i Kinsey's bog "*Sexual Behavior in the Human Male*" og kritikken af Kinseys 7-kønsvariationsskala fra 1948. Denne er blevet afløst af "*The Klein Sexual Orientation Grid*" med følgende 7 faktorer: seksuel tiltrækning, adfærd, fantasier, emotionelle præferencer, sociale præferencer, livsstilspræferencer og selvidentifikation, og disse kan så gradueres på en skala fra 1 – 7 i forhold til fortid, nutid og ønsket fremtid. Der er imidlertid usikkerhed om, hvad grid'et egl. måler. En faktaboks handler om hadforbrydelser, og tallene er noget rystende. Samlet set har 24 – 60 % af alle homoseksuelle oplevet hadforbrydelser (p.50). Et spændende afsnit i kapitlet handler om asexualitet og myter og fordomme om denne minoritetsgruppe. Aseksuelle kan placeres på en skala fra 0 lyst – til meget lyst, og det skyldes hverken traumer, manglende erfaringer, manglende behov for tætte relationer eller at de ikke masturberer, men aseksuelle føler ikke seksuel tiltrækning til andre. En anden kategori er de "aromantiske", hvor følelsesmæssig tilknytning og seksualitet er adskilt. En tredje kategori er "Queer", som er en paraplybetegnelse for holdninger, adfærdsnormer og identiteter "*som er i opposition til både heteronormative og cisnormative forestillinger og praksisser*" (p.63).

Kap.4 handler om minoritetsstress, der er et begreb som oprindeligt blev brugt om etniske minoriteter. Og der bliver påvist, at LGBT+ personer har lavere trivsel på adskillige parametre end resten af befolkningen, og kun de færreste virksomheder har en LGBT+ inkluderende personalepolitik. Kapitlet afsluttes med en opskrift på, hvordan minoritetsstress kan håndteres.

Kap. 5 handler om de 5 store verdensreligioners holdning til LGBT+ personer, byggende på diverse hellige tekster. Her er ud over de religiøse forskelle store geografiske forskelle også fx i forhold til accept af religionskritik.

Kap. 6 har overskriften *"Regnbuefamilier"*, og de kan være sammensat på rigtig mange måder. Aktuelt skulle der ifølge Danmarks Statistik være 37 forskellige familiekonstellationer. Problemer, både juridiske og anerkendelsesmæssige, i forhold til at være *"medmor"* og *"medfar"* beskrives. Og kapitlet afsluttes med en kort beskrivelse af *"Surrogatmoderskab"*.

Kap. 7 handler om hiv, aids og chemsex. Sidstnævnte et lidt ukendt begreb i Danmark, men fænomenet er hastigt voksende. Chemsex dækker over brugen af euforiserende stoffer i forbindelse med sex, især mellem mænd. AIDS-Fondet tilbyder rådgivning og terapi i forhold til Chemsex.

Kapitlerne 8 og 9 handler om diverse minoriteter fx handikappede eller nydanskere og om unge. Kap. 9 afsluttes med en række gode råd til lærere og skolelærere. Hvis 8 – 10 % af befolkningen er LGBT+ personer, sidder der jo potentielt 2 – 3 stykker i hver skoleklasse.

De gode råd fortsætter i **kap. 12**: her handler det om gode råd til pårørende og i **kap. 13** handler det om gode råd til fagpersoner. Her er 7 gode råd, som giver god mening for os: 1) Skab et trygt rum, 2) Vær tydelig omkring, at du er LGBT+ venlig, 3) Spørg, hvilket pronomen en person ønsker, at du bruger, 4) Brug de navne og pronomener, som personen beder dig om, 5) Tag ikke hverken køn eller seksuel orientering for givet, 6) Lad være med at spørge ind til krop, hormoner, behandling eller sexliv, 7) Forstå, at der er mange måder at være LGBT+ person på.

Alt i alt er det en meget oplysende og brugervenlig bog i forhold til at forstå et komplekst miljø, og det sidste kapitels gode råd til fagpersoner virker meget brugbare, og bogen indeholder diverse eksempler på, hvad det vil sige ikke at være LGBT+-venlig. Rådet om ikke at spørge ind til krop, hormoner, behandling eller sexliv må selvfølgelig afhænge af anledningen til kontakten med personen. Det er helt sikkert en bog, der har manglet i Dansk Psykologisk Forlags *"Kort & Godt"* serie.

Af af Elsebeth Nielsen, cand.mag. & cand.psych

